



## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Instructio practica ...**

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

**Lohner, Tobias**

**Dilingæ, 1681**

§. 10. De Exemplis Caritatis erga Domesticos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

transalpina Advenis, confirmando illos in fide Catholica,  
 fortassis de regionibus Hæreticis essent, ac de medijs ad  
 eam necessarijs erudiendo. Alios Hospites, maximè  
 nobiles & in dignitate constitutos honorabat libris Spiritua-  
 libus, Rosarijs, alijsque hujusmodi devotionis incitamen-  
 tis. Pauperibus præter victum largiebatur viaticum; E-  
 scolopis, si opus haberent, etiam novas vestes dignitati il-  
 lorum congruas, ne quisquam indonatus à viro tot benedi-  
 ctionibus affluente recederet. Vita. compend. c. 22.

Jacobus Merlohorstius, cum, Milite hostili patriam Co-  
 niensem devastante, Rusticus cum Uxore, Liberis, Peco-  
 ribus Coloniam venisset, & quò diverteret, ignarus, casu  
 domus Jacobi pulsaret, miserus exulis eum cum tota familia  
 in domum recepit, jumentis stabulum aptavit, per hyemem  
 in habitatione prospexit, & majorem anni partem sustenta-  
 vit, ad pietatem verò sic instruxit, ut eadem cives vel æ-  
 quare, vel superare possent. Sacerdotes quoque exules ex-  
 hibitos sedibus stans in hebdomada diebus ad mensam vo-  
 cabat, imò faciebat liberam potestatem, quoties egerent,  
 vel ipsi vellent, pro arbitrio redeundi. Vita. c. 26.

II. Meminerint ergo Sacerdotes saluberrimi moniti à S.  
 Paulo ad Hebr. c. 13. dati: *Caritas Fraternalis maneat  
 inter vos, & hospitalitatem nolite oblivisci. Est namque  
 publica species humanitatis*, ut S. Ambrosius l. 2. de offic. c.  
 1. Sapienter advertit, *ut peregrinus hospitio non egeat,  
 ut respiciatur officiosè, pateat advenienti janua. Valde id  
 decorum totius est orbis existimatione, peregrinos cum ho-  
 mine suscipere, non deesse mensa hospitalitatis gratiam,  
 prætercere officijs liberalitatis, explorare adventus Hospi-  
 tium. Discite ergo, inquit S. Augustinus contra 5. har.  
 Carilianis (& vos præcipuè, ô Sacerdotes) sine discretionè  
 prætercere hospitalitatem, ne, si fortè cui domum clausis,  
 humanitatem negaveris, ipse sit Christus.*

## §. X.

## De Caritate erga Domesticos.

I. Quod S. Hieronymus in epist. ad Oceanum de Episco-  
 pationibus dixit, videlicet, *ut, quod Populo præceptu-*



rus est, prius à Domesticis exigit; hoc idem etiam  
dote quovis domesticam Familiam alente dici possit  
nim S. Paulus 1. ad Tim 5. dicere ausus est: *Si quis  
suorum, & maximè domesticorum curam non habet  
negavit, & est infideli deterior*; quanto magis de  
te, qui majorem in Spiritualibus curam de suis ha-  
bet, id serviendum erit; unde meritò Sacerdotes  
singularem semper Domesticorum curam gesserunt.

S. Carolus Borromæus, quoniam inextinguibili  
erat desiderio corruptos Cleri ac Populi mores emendare  
ad imitationem Servatoris nostri JESU, qui prius curans  
cere, quam docere, sapienter inchoavit hanc rem, quasi  
à persona, domo, & familia sua. Quapropter apud  
numero Domesticorum omnes Personas, quæ  
commodè videbantur, & Ecclesiasticos duntaxat  
sana exempla, & levamen in gubernatione exspectan-  
terat, retinuit. His deinde præscripsit saluberrimas  
las vitæ Spirituales & Ecclesiasticæ, præcipuè ne  
ricas, aut luxum qualemcunque professioni contra-  
surparent. Cubilia eorum crebrius obibat, inclinatus  
piscabatur, mores & actiones cujusque observabat  
tissimè, nempe quò certior fieret, neminem deesse  
bi incumbenti, aut aliquid ad sanctam conversationem  
pediens domi desiderari. Cùm aliquis suorum  
jubebat eum diligentissimè curari, ei que munera  
mines peritos, & caritate flagrantes præstibat,  
alijs domesticis visitari volebat, & ipse etiam visitari  
ra comitate & suavitate, ut nemo esset, cui non illius  
sui humanitas morbum levare videretur. Vitæ  
7. & Hier. Platus. I. de Card. dig. c. 23.

Julianus Cæsarius Cardinalis familiam suam, quæ  
triginta Personas complectebatur, præcipuo amore  
plectebatur ac fovebat, in morbis ipse necessaria  
omnia, tum etiam ultro invisebat, & consolabatur,  
que contigit, ut in ejus manibus cum magno studio  
Spiritum DEO redderent. Idem Platus loc. cit.

Pius V. Pontifex Familiam suam magno studio  
bat, cò quòd sciret, inde exempla ad omnes Eccle-  
manare; hinc nihil in suorum moribus, habitum, cultum



...viviendi ratione vitiosum tolerabat. Familiam ve-  
...jussu se velle habere dicebat, quæ & vita, & habitu  
...quis exemplo esset, nec tam ministrorum numerum, aut  
...corporis, quàm virtutem & integritatem sibi spectan-  
...statuebat. Surius in Chron. anni 1566.

Robertus Bellarminus Cardinalis Domesticis suis tria præ-  
...vetabat, blasphemias, carnis illecebras, & pugnas,  
...omnia tanto insectabatur horrore, ut firmo decreto di-  
...declaret, qui in hæc inciderent. Pluries per an-  
...ipsemet cælesti pane eos reficiebat, & prius piis mo-  
...reficiebat. Quotidianas preces instituit, quibus ipso  
...præeunte omnem Familiam adesse volebat. Vita

Alanus de Solmini hac illis Famulis, quos de novo assu-  
...nebat, prius insinuabat obligationes particulares, nimi-  
...domesticos Episcoporum sanctè vivendo, bonum aliis  
...plum præbere debere, utpote omnium oculis expositos,  
...que leges Familiæ suæ præscriptas exhibebat, quas si  
...observare parati essent, Exercitiis spiritualibus S. Ignatij  
...vacare per aliquot dies jubebat. Leges autem potio-  
...hæc erant, ut singuli quotidie Missam audirent, & horâ  
...pomeridiana Litanias de B. Virgine simul recitarent,  
...Examen Conscientiæ subjungerent. Singulis Feriis sextis  
...hortationi domi habendæ interessent. Singulis minimum  
...mensibus confiterentur, & communicarent. Ad Concionem  
...omnibus diebus Festis accederent. Omnes in pace viverent,  
...que mutuò ut Fratres diligerent. Nunquam extra domum  
...licentia cibum, vel potum sumerent. Ab omni jura-  
...mento, lusu chartarum, & thesserarum abstinere. Quas  
...omnes accuratissimè servari faciebat; hinc Coquum & Car-  
...pentarium, quorum alter noctu extra domum dormiverat,  
...alter verba minùs honesta protulerat, statim dimisit. Ut  
...ocium fugerent, omnes sedulò occupabat. Erga infirmos  
...singularem gerebat curam, ne quidquam illis sive in spiri-  
...tibus, sive corporalibus deesset, & cuius ingentem amo-  
...ris affectum demonstrabat, sæpe dicens: Domesticos nostros  
...nos amanter habere oportet. Pro Medicinis ne obolum  
...quidem expendere eos sinebat, nec salarium pro illo tem-  
...pore subtrahere. De statu eorum assiduò inquirebat, &  
...ipse-



ipsem non raro invisebat. Nulli verò dimissio-  
peteret, negabat. Vita l. 2. c. 5.

Jacobus Merlohorstius omnes Domesticos sibi con-  
ia morum similitudine, & vitæ innocentia similitudo  
quod licet in teneris impetratu sit difficile, obtinere  
continuâ vigiliantia, assiduisque monitis. Vespere  
certum locum colligebat, ut Litanias cum variis  
recitarent, & Examen Conscientiæ facerent. Domini  
Festis diebus Evangelium dici congruum vernaculo  
legebatur. Denique domus instar religiosissimæ  
composita erat, nullus ut strepitus, fabulæ, risus, ve-  
tas audiretur; etiam cum Exulum Familiam cum  
admississet, præter laborantium strepitum, altum  
gebat silentium. Vita c. 24.

II. Ad hæc ergo Exemplaria sæpe oculos suos re-  
Sacerdotes, & sic Domesticis suis tam spiritualia, quam  
poralia bona provideant, ut de illis perinde, ac de  
forti & sapiente dici queat: *Non timebit domus sua  
tribus nivis* (id est, grandibus malis & adversitatibus)  
*enim Domestici ejus vestiti sunt duplicibus*, id est,  
diis contra spirituales & corporales morbos & ca-  
structi.

## §. XI.

### De Caritate erga Defunctos.

I. Ut appareat, quantopere hanc caritatem cor-  
Sacerdotes debeant, melius id demonstrare non  
quàm si referam, quid P. Jacobus Laynes Societatis  
cundus Generalis ad Socios suos de hac materia  
dum inter alia commendans iisdem, ut quotidie  
frequentissimè antiuarum, quæ in purgatorio igne  
tur studiosè meminissent, hæc ratione illis hanc  
persuadere conabatur: Namque quandoquidem  
tantum exhaurit laborum, occupationibusque tam  
sive literariis, sive spiritualibus implicatur, eo  
secundum gloriam DEI, consilio, ut homines ad  
felicitem consequendam juvet, quem ad finem crea-  
tioque tam grandi redempti sunt, consentaneum